

čudno občutje nekega povsem novega življenja. Kakor da leži od njegovih otroških let do sedaj — široko gosto meglovje, po katerem je taval v mrzličnem pogonu. Vse bolj pa je živo občutil bližino otroške dobe. Vmišljal se je spet, v igre, v »tolovaje in orožnike«, v »vojake«, v »skrivanja«, ki so bile tako polne zavzetij in kipenja, nasprotij in pričakovanj, vročih prehitevanj in nemirov, — a na večer se je vse spokojilo v zdravo utrujenost.

Te »zdrave utrujenosti«, tistega živega nestrpne pričakovanja prihodnjega dne, ko se spet zbero »razbojniki in orožniki«, »vojaki« in »sovražniki« — ni nikoli poslej več doživel. Zakaj ne, se je spraševal. Toda široko, gosto meglovje se je vleklo od takrat do sedaj... do onega hipa, ko je počil strel...

Gospod Kastelic gleda svoje trudne roke in se smehlja. Okrog usten se mu brazdita v lice dve zakrivljeni črti zadovoljnosti, ali oči so napeto uprte v nedoločene, v neznane daljave.

* * *

Tako minevajo ure in dnevi. Čudno se je porazširil čas. To ni več brezdelje. To novo, ogromno zevanje neke praznote!

Dr. Kastelic gleda na dolino, ki se prebuja iz kadečih se megla.

Po cesti mimo gradiča stopajo ljudje. Stara ženica se muči z butaro drv... otroci se z vriščem spešijo v šolo... sosedov hlapec priganja konja samozavestno in oholo poka z bičem okrog sebe...

Kako mogočni so ti ljudje! V vsaki njihovi kretnji, besedi in v pogledu: samozavest, prezir, pomembnost.

Gospod Kastelic bi se ne upal stopiti med nje in jih ogovoriti.

Nekajkrat jih je srečal na prehodu. Tuje jih je ošinil s pogledom, tuje so mu vrnili pogled. Tako so si nemo razodeli, da ni med njim in med njimi ne besede, ne misli.

Kako, gospod Kastelic, tudi brez tebe živijo, tudi brez tebe izpolnujejo ure, dneve in tedne...

Kakor da sije solnce samo njim, kakor da so ceste in pota potrebna samo njihovim vozovom in samokolnicam, kakor, da je ves svet samo njihovo orodje...

Kaj ni sijalo tudi njemu, kaj niso bili poslušni tudi njegovim poveljem, kaj se ni ves svet kretal v smeri, ki jo je nakazoval

J. PLEČNIK: VRATA IZ TEAKOVEGA LESA
S POZLAČENO FIGURO.

on, bodoči vodnik... samo, da bi ne bilo tistega dogodka, tiste črne ure v toku njegovega življenja...

Premišljam, ugibam, tehtam... Ha, kaj črna ura. To je privid bolne domišljije, ki so jo razvneli razdraženi živci.

Gospod Kastelic se tolaži z razdraženimi živci. Tudi zdravnik je tako tolažil. Toda, čemu ga spokojnost te čiste pokrajine ne ozdravlja? Menil je, naseliti se tu za nekaj tednov, kjer bi živel v slogu baročnih plemičev ob priklonih pokornih podložnikov. Kolika prevara. Med njim in to okolico zeva prepad, da ga ne premosti še tako zveneče preteklosti ime. Kakor da je zazidan v temnici. Oči vidijo, uho sliši, roka otiplje... pa vse je izven njega in ne zanj. Sovražno se razprostira pred njim. Kdo je ta sovražnik?

* * *

Gospod Kastelic je prejel pismo. Ko ga je prečital, ga je obšla še večja tesnoba. Znanec mu je odsvetoval povratek v mesto, ker bi bilo vsako opravičevanje pred javnostjo brezuspešno; ljudstvo, da je pod vtisom